

Järvenpää 1.2.2009

Saarna Joh 6: 16-21

Älä pelkää, älkää pelätkö! Joku on laskenut että Raamatussa on nämä lauseet 365 kertaa. Jokaiselle päivälle riittää siis oma ”älä pelkää”-lause. Äsken kuullussa evankeliumitekstissä Jeesus sanoo yhden näistä älä pelkää -kehotuksista.

Näitä sanoja ”älä pelkää” todella kyllä tarvitaan jokaiselle päivälle, koska ihmisillä on monenlaisia pelkoja. Sen näkee jo siinä, miten erilaisia fobioita, eli vahvoja pelkoja ja kammoja, on määritelty lukematon määrä.

Lapsuudesta muistamme varmasti jokainen monenlaisia pelkoja, jotka nyt vanhempana lähinnä huvittavat. Mutta silloin ne olivat niin todellisia ja kuinka hyvältä tuntuikaan jos pelkojensa keskellä pääsi isän tai äidin syliin.

Vakavampaa näiden lapsuuden pelkojen suhteen on se, että jotkut tv-ohjelmat voivat aiheuttaa vakavia pelkotiloja, jos niitä näkee liian varhain ikäänsä ja kehitystasoon nähden. Uskoisin, että useimmilla nykyajan nuorilla ja nuorilla aikuisilla on omakohtaisia kokemuksia tällaisesta. Seurauksia näistä tilanteista voi joutua käymään läpi vielä aikuisiällä.

Pelot vaikuttavat myös aikuisen elämään. Ne voivat olla tiettyjen käyttäytymismalliemme taustalla eikä aina mitenkään tiedostettuja asioita.

Ihmisillä on yksi yhteinen pelko ja ainakin jossakin määrin sen voisi sanoa koskettavan kaikkia ihmisiä. Kyseessä on kuolemanpelko. Juuri tähän pelkoon Jeesus tuli tuomaan toivon ja rauhansa. Raamatussa puhutaan lukemattomat kerrat siitä, miten kuoleman valta on voitettu. Jeesus voitti kuoleman ylönousemisellaan.

Pelkojemme keskellä saamme olla kuitenkin siitä kiitollisia, että olemme saaneet elää jo pitkään hyvin perusturvallisessa yhteiskunnassa. Rauhan aikaakin on kestänyt jo useita vuosikymmeniä.

Kuitenkin tänä aikana on monia asioita, jotka herättävät pelkoja: ilmastonmuutos ja maailman tulevaisuus, työpaikan säilyminen ja siitä johtuva pelko toimeentulosta sekä maailman talous joitakin mainitakseni.

Lukemattomat ihmiset joutuvat elämään hyvin konkreettisten pelkojen keskellä, pelätä henkensä ja koskemattomuutensa puolesta sekä läheistensä puolesta. Tällaisista tilanteista tulleita ihmisiä on keskuudessamme monia. Yksi heistä on Yhteisvastuu-keräyslehden kannessa, Barnabe Koko Sudanista. Hän lähti vuonna 1998 sotaa pakoon perheensä kanssa ja voi vain kuvitella millaista pelkäämistä hänen elämäänsä on kuulunut.

Ollessani töissä Vaasassa tutustuin siellä joihinkin Sudanista tulleisiin pakolaisiin. Heitä sijoitettiin Vaasaan aika paljon ja seurakunnassakin toimi aktiivinen sudanilaisten ryhmä. He viettivät omaa jumalanpalvelustaan ja kokoontumisiaan omalle kulttuurilleen ominaisesti.

Heidän taustassaan oli monenlaisissa peloissa elämistä. Osa nuoremmista pakolaisista oli aikanaan kaapattu orjiksi ja kun he lopulta olivat päässeet Suomeen yli vuoden ikäisinä, he aloittivat täällä koulunsa luku- ja kirjoitustaidottomina.

Sudanilaisten tilanteeseen minut herätti myös Mende Nazerista kirjoitettu kuuluisa kirja nimeltään Orja. Se kertoo Etelä-Sudanista orjaksi kaapatusta tytöstä, joka lopulta pääsee pakenemaan päädyttyään Lontooseen orjaksi diplomaattiperheeseen. Kirja on järkyttävä kuvaus siitä, miten rauhallisessa kyläyhteisössä elävä lapsi temmataan pois perheensä parista ja miten hän joutuu elämään pelolla alistettuna, pahoinpideltynä vailla ihmisarvoa.

Näitä taustoja vasten ymmärtää sen, miten tärkeää tällaisissa peloissa eläneille olisi saada elämän perusedellytykset kuntoon. Siksi YV-keräyksen tämänvuotinen kohde kotimaassa tukea maahanmuuttajien työllistymistä on todella kohdallaan.

Samaan aikaan meidän on vakavasti mietittävä ja koetettava löytää ratkaisuja siihen, miten tuemme satoja ja tuhansia työpaikkansa menettäviä ja lomautettuja ihmisiä

Evankeliumitekstissä opetuslapset olivat hyvin peloissaan. He kamppailivat hengestään myrskyisällä Gennesaretin järvellä. Gennesaretin järven rajut myrskyt olivat arvaamattomia ja kokeneetkin kalastajat olivat silloin hädässä. Myrskyn keskellä apu tulee heille kuitenkin arvaamatta: Jeesus kävelee järven aalloilla opetuslasten luo ja tätä opetuslapset vasta pelästyvätkin. Mutta Jeesus sanoo: ”Minä tässä olen, älkää pelätkö.” Ja se rauhoittaa opetuslapset ja samalla he jo saapuvatkin rantaan.

Tästä Jeesuksen veden päällä kävelemisestä on kehitetty vitsi, jonka mukaan Jeesus ei saa osallistua Gennesaretin järven ympärijuoksuun, koska hän voi oikaista.

Jeesuksen veden päällä kävelystä aina välillä kysellään ja mietitään, onko se oikeasti tapahtunut. Itse uskon Jeesuksen oikeasti kävelleen veden päällä. Ei siksi, että hän halusi oikaista tai muuten vain osoittaa, mitä hän pystyy tekemään ja siksi lähti kävelylle veden päälle.

Veden päällä kävelyyn oli aivan käytännöllinen syy. Venettä tuskin oli saatavilla kun Jeesus vuorelta näki, miten opetuslapset olivat hädässä myrskyävällä järvellä. Hän halusi lähteä auttamaan opetuslapsiaan riippumatta siitä, mitä hänen auttamistavastaan myöhemmin tullaan ajattelemaan.

Veden päällä kävelyllä on myös paljon suurempi hengellinen merkityksensä, josta Johannes haluaa kertoa. Kyseessä on suuri ihme. Ainoastaan Luoja voi tallata merta ja myrskyaaltoja, jotka ovat kaaoksen symboleja Raamatussa. Jeesus siis osoittaa olevansa itse Jumala. Hän on ollut mukana jo luomisessa, jolloin Jumala loi veden, mitä ilman mikään ei maapallollamme eläisi.

Jumalan pojalle veden päällä kävely ei ole kovin erikoinen asia, koska hän on luonnonlakien Herra. Tätä osoittaa myös se, miten hänen sanallaan tyyntyvät myös myrskyt. Tästä kerrotaan Matteuksen, Markuksen ja Luukkaan evankeliumissa. Siinä tapauksessa Jeesus on opetuslastensa mukana veneessä, mutta myrskystä huolimatta Jeesus vain nukkuu rauhallisena.

Paljon on mietitty syytä sille, miksi Jeesus vain nukkui opetuslasten kamppaillessa myrskyn keskellä. Siihen voi toki olla aivan inhimilliset syyt rankan päivän jälkeen. Mutta siihen voi olla sekin syy, että opetuslapset eivät tarvinneet häntä. Hänellä ollut veneessä mitään erityistä roolia ja siksi hän saattoi käydä nukkumaan.

Tällainen tilanne voi olla myös muissakin veneissä; globaalissa veneessämme eli maapallolla, jonka herkkyyden, haavoittuvuuden ja myrskyisän tilanteen tiedämme, mutta silti koetamme niin monesti vain omin avuin ja omalla viisaudella selviytyä tilanteesta. Kirkkovenessä voi myös käydä niin, että kaikilla on niin paljon touhua veneessä, ettei Jeesukselle ole juuri tehtävää. Oman elämämme veneessä Jeesuksella on varmasti monesti hyvin keskeinen osa, mutta aivan liian usein otamme pienen lapsen asenteen ”minä itte” ja ”kyllä minä osaan”. Tai aikuisen kaikkietävän asenteen, jolloin Jeesuksella ei juuri ole käyttöä.

Ennen pitkää kaikki nämä veneet joutuvat myrskyyn ja niissä kamppaillaan, etteivät ne kaatuisi. Silloin tulee eteen tilanne, jolloin joudumme herättämään Jeesuksen, turvautumaan häneen, kun oma voima ja viisaus eivät enää riitä. Jeesus sinänsä ei varmaankaan herättämistä tarvitsisi, mutta meillä on sen sijaan tarve herätä pyytämään häntä apuun.

Monet ovat tätä tehneet myrskyissään ja rukoilleet Jeesuksen apua niin oman elämänsä kuin maailman kriiseihin. Kuitenkin on saattanut tuntua siltä, että Jeesus vain jatkaa uniaan niin, ettei enää tiedä onko hän edes veneessä. Rukoukset eivät tunnu menevän perille. Mutta ehkäpä juuri silloin Jeesus on veneessäsi. Kun ympärillä kaaos velloo, Jeesus on läsnä sisimmässäsi. Mutta hän ei välttämättä tule apuusi äyskäröimään venettä tyhjäksi, vaan auttaa tavallaan ja ajallaan. Opetuslapsia hän auttoi tyyntämällä myrskyn.

Ilman myrskyjä emme kasva ja vahvistu elämässä. Kun kaikki menee hyvin ja on tyyntä, silloin ei vaadita paljoa uskoa. Mutta kun tilanne tulee toivottamaksi, kun ei näy ulospääsyä, silloin uskoa ja toivo voi kasvaa ja vahvistua. Kun kaikki inhimillinen toivo on mennyttä, jää vain Jumalan antama toivo.

Jeesus haluaa sanoa meille ” Älä pelkää, älkää pelätkö”. Hän haluaa kasvattaa meissä luottamusta häneen niin, että osaisimme levätä hänen sanoissaan ”älä pelkää”. Hänen läheisyytensä poistaa pelon. Hän on läsnä myös myrskyssämme. Hänellä on kaikki valta taivaassa ja maan päällä.

Ehtoollisella saamme kohdata hänet ja aivan konkreettisesti tuntea hänet sisällämme leivässä ja viinissä. Hän on läsnä meissä ja haluaa poistaa pelkomme ja tuoda rauhansa, oli tilanteemme mikä tahansa. Ehtoolliselta Jeesus haluaa lähettää meidät poistamaan toisten pelkoja, viemään hänen rauhaansa eteenpäin sanoin ja teoin. Yhteisvastuu-keräyksellä viemme tätä viestiä ”älä pelkää” ihmisten arkeen ja heidän myrskyihinsä.